

Setukaisten ystävät ry:n jäsenkirje n:o 2/2016 19.7.16

1/4

Setomaan suvitapahtumia

Teatteria

Inimise igä -näytelmä

Esittää Taarka Pärimumsteater

Esitykset: 6.8., 11.8., 12.8., 13.8., 18.8. ja 19.9. klo 19 sekä 20.8. klo 13 ja klo 19

Paikka: Piusan hiekkaluolien luona

Käsikirjoitus: Kristiina Jalasto

Ohjaus: Helena Kesonen

Ostrovan festivaali

Ostran kylä, Meremäen kunta

22.7. klo 17.30 alkaen ja 23.7. klo 12.15 alkaen

Avatud talude päev eli maatilojen pop-up päivät

24.7. maatiloilla eripuolilla Setomaata

Päänitsapäiv

28.7. klo 20 konsertti Saatsen museossa

29.7. klo ? jumalanpalvelus Saatsen kirkossa

23. Setomaan kuningaskunnan päivät

Värskan kylä

6.8. klo 12–21

Kostipäiv eli Setomaan kahviloiden pop-up päivät

13.8. ja 14.8. eripuolilla Setomaata

Lüübnitsan sipuli- ja kalamarkkinat

Lüübnista kylä

27.8. klo 10 alkaen ja 28.8. klo 10 alkaen

Konsertit (Iloõtak)

28.7. Saatsen museossa klo 20

Kirmaskit eli praasniekat

29.7. Päänitsapäiv, Saatsen kylä

19.8. Paasapäiv, Obinitsan kylä

28.8. Lepa kirmas

28.8. Marianpäivä juhlajumalanpalvelukset Petserin luostarissa ja juhlal Sigovon kylässä (molemmat venäjänpuoleisella Setomaalla)

21.9. Väiko Maar´apäivan kirmas, Laossinan kylä

Kirkolliset juhlapäivät

29.7. Päänitspäiv
2.8. Iljapäiv
7.8. Annöpäiv
28.8. Suur Maar´apäiv
31.8. Roll´apäiv
11.9. Ivanoskorona
21.9. Väiko Maar´apäiv
27.9. Vissenja

Elämä Obinitsassa jatkuu puuhakkaasti

Mitä jäi käteen Obinitsan kulttuuripääkaupunkivuodesta? Ainakin sellainen oppi, ettei suomalais-ugrilainen kulttuuripääkaupunkivuosi voi nostaa hetkessä tähdeksi jotain heimokansallista syrjäkylää vaan aivan päinvastoin: paikalla sopisi olla valmiiksi perinteitä ja harrastusta asiaan. Obinitsalla oli.

Ensimmäiseksi kulttuuripääkaupungiksi valitun udmurttikylän Staryje Bygin taustaa en hyvin tunne, kun taas Obinitsa on ollut minulle tuttu kohta kolmenkymmenen vuoden ajalta. Senkin kauden sisällä paikan kulttuuriset yhteydet eri puolille ovat hämmästyttäneet. Obinitsalaisella ruohonjuuritasolla toiminta on perustunut perinteen siirtämiseen ja vaalimiseen. Se on tarkoittanut laulamista ja musisointia, ruoanvalmistus- ja käsityötaitoja, mutta yhtä hyvin myös kirjoja ja äänitteitä tai luonteeltaan uudentavia, vahvasti paikallishenkisiä ja samalla kansainvälisiä tapahtumia. Ne saivat varmaan Viron jälleenitsenäistymisestä 1991 tarpeellista rohkaisua niin, ettei Setomaata ole siitä pitäen tarvinnut liittää uhanalaisten suomensukuisten joukkoon, joita on muuutenkin liikaa. Sen asemesta setot ovat yhä selvemmin esiintyneet kansakuntana kansakuntien joukossa, ja näin lienee myös Lahden maailmankongressissa kesäkuussa 2016.

Setomaan raameissa Obinitsa on tähän mennessä ehtinyt jo viidesti isännöidä vuosittaisia kuningaskunnan päiviä. Suomalais-ugrilainen kulttuuripääkaupunkivuosi 2015 muodostui poikkeukselliseksi jo siksi, että tapahtumia järjestettiin todella läpi vuoden, ei vain kesäaikaan, niin että muutaman sadan asukkaan settokylä tarjosi todella katetta komealle tittelilleen. Eikä vuodenvaihde suinkaan päättänyt obinitsalaisten toimeliaisuutta, vaan kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumat ovat poikineet ja poikivat jatkoa, josta tulemme kuulemaan vielä.

Obinitsassa on ilahduttanut myös kylänraitin vaivihkainen mutta säännöllinen ja tuleva parantuminen. Kyläläisten sopii siis nauttia uudehkosta kyläkeskuksesta tai gallerian näyttelytilasta ja odottaa luottavaisina, että tulevaisuus tuo rajan pintaan joskus myös paremmat majoitustilat, kahvila- ja ravintolapalvelut sekä muuta infrastruktuuria.

Vuosien kuluessa Obinitsassa on onnistuttu solmimaan useiden suomalais-ugrialaisten taiteilijoiden kanssa kiinteät suhteet ja vaalittu niitä. Niinpä ainakin udmurttien, komien ja ersäläisten on nähty jatkuvasti astelevan kaupan, gallerian ja

Seto seltsimajan väliä. Yhtä lailla tietysti suomalaistenkin, joiden kulttuurisen läsnäolon voi historiassa ulottaa vielä paljon kauemmas: opittiinhan settolaulaja Hilana Taarka tuntemaan Suomessa jo 1920-luvulla ja ihan presidenttitasolla. Setomaan ja Suomen yhteyksien alkua tulee silti hakea jo tsaarin ajalta, koska kulttuurisesti erikoiset setot nousivat eräänlaiseksi tieteelliseksi muotivillitykseksi jo 1800-luvun lopulla.

Summa summarum. Obinitsan ei ole koskaan tarvinnut erityisesti todistaa kenellekään osaamistaan suomensukuisten kansojen yhteistyössä. Sen sijaan tulevien suomalais-ugrialaisten kulttuuripääkaupunkien pitää selvemmin osoittaa ansionsa titteliä varten, ja sitä niiltä voidaan myös vaatia. Riippumatta siitä, ovatko ehdokkaat peräisin Unkarista, Liivinrannasta tai Pohjois-Karjalasta. Onnea ja menestystä silti tittelin nykyisille haltijoille, eli Veszprémin kaupungille ja Iszkaszentgyörgyn kylälle Unkarissa.

Hannu Oittinen

Setomaa tsässonad -kirja

Edelleen tarjouksena tämä setojen ystävien ”pakollinen” hankinta; 577-sivuinen, upein värikuvin (yli 1000 kuvaa!) ja kartoin varustettu tietojärkäle **postikuluineen vain 19,90 €**.

Jos sinulla jo on tämä, osta vaikka lahjaksi!

Kirjassa on kaikkien säilyneiden sekä hävinneiden tasounien tiedot ja lisäksi vironkieliset artikkelit (tiivistelmät venäjäksi, suomeksi ja englanniksi):

- Mare Piho: Setode usk ja Setomaa tsässonad
- Heiki Valk: Setomaa tsässonad: pärimus, rahvausk ja kombed
- Taavi Pae: Tsässonate orientatsioon
- Sakarias Leppik: Setomaa pühad ja pühakud

Tilaukset: t.pitkanen(at)tie.to tai puh. 050-4620797/Tapani Pitkänen.

Vuosikokous 2016

Setukaisten ystävät ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 2. huhtikuuta. Helsingissä Viro-keskuksen tiloissa. Kokouksessa yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Tapio Mäkeläinen ja muiksi hallituksen jäseniksi Anna-Liisa Esala, Vesa Hytönen, Heikki Laitinen, Hannu Oittinen, Osmo Pekonen, Tapani Pitkänen ja Liisa Remes. **Vuoden 2016 jäsenmaksut** päätettiin säilyttää entisinä eli 15 €, opiskelijoilta 7,50 € ja yhteisöjäseniltä 100 €. Maksulomake on lähetetty postitse jäsenkirjeen lopussa.

Setukaisten ystävät ry
Puheenjohtaja Tapio Mäkeläinen
Haapaniemenkatu 16 C 315, 00530 Helsinki
040 593 5633
tapio(at)tilbil.fi